

SVOBODNA SLOVENIJA

ANO (LETO) XXIII. (17)

No. (štev) 50

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

10. decembra 1964

Jugoslavija priznava svojo gospodarsko neuravnovešenost

Prehajanje iz enega načrta v drugega, iz ene spremembe sistema v drugo, spravlja države, ki se smatrajo za komunistične, v položaj, da so v neprestanih napakah. Tisti, ki so iskreno mislili držec se točno smisla nauka, da bo vsa lastnina vseh in ničesar posameznika, ugotavljajo, da doktrina še vedno koraka daleč vstran od stvarnosti. Čeprav so priznavali svoje težave, je Jugoslavija prišla danes do tega, da mora kljub podpori, ki jo je dobila od Zahoda, zlasti od Združenih držav Amerike, priznati svoje neuspehe. Član izvršnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije Vladimir Bakarić je nedavno dal obširne izjave o tem, kar imenuje „deskompozicijo“ prevzetega gospodarskega sistema, ki obstoja v centralizaciji vsega, kar je v zvezi s proizvodnjo.

Centraliziranje v državi s federativnim sistemom je radikalno zanikanje federalizma. Težave, razprave in protesti se kopičijo zaradi dejstva, ker obstojajo gospodarsko razvita in manj razvita področja in ker prva morajo z viški svojih gospodarskih dobrin kriti primanjkljaje drugih, ker jih te same ne morejo niti ublažiti, niti premagati. Tista področja, ki napredujejo, smatrajo, da jih vedno bolj samovoljno ropajo, druga, gospodarsko zaostala, z vedno večjimi zahtevami so pa mnenja, da ne dobivajo zadostne pomoči.

Novi sistem, ki ga mislijo uvesti, namerava dati proizvajalcem vodstvo svojih poslov, kar je pa protisocialistična in protidržavna akcija, kateri se odločno upirajo funkcionarji, takoimenovani „privilegiranci“, ki predstavljajo vedno bolj resnični razred, ki ima velike dohodek in zahteva vedno večje. Vladimir Bakarić je istočasno obtožil kot odgovorne za deskompozicijo jugoslovanskega gospodarstva gotove osebe in vplivnih položajih, direktorje podjetij, ki so bili v prejšnjih časih zelo poštene, ki pa so sedaj, ker se smatrajo za nepremestljive in nepogrešljive, „prenehali biti komunisti“. Odpoved prisega, katero jim pripisujejo, je brez dvoma tako čudna, da preseneča. Ali so prenehali biti komunisti zaradi dosmrtnega značaja svojih upravnih dejavnosti ali ker so z dnevno izkušnjo ugotovili, da se komunizem ne pomirja z gospodarstvom, ki ga zahtevajo potrebe šestih narodov, ki sestavljajo jugoslovansko federacijo?

Dosmrtni položaji niso odvrtni v totalitarističnih državah. Vse prikazujejo, kar bi osebe rade dosegle, da ne bi bile zamenjane. Čisto obratno, kar se dogaja v resničnih demokracijah in v obnovitvenem republikanskem duhu. Stalnov lik nudi dober zgled Mao Tse Tungu, Titu, Nasserju, Sukarnu in drugim več ali manj znanim diktatorjem, razen, če jih ne zruši zrahljano zdravje ali nesreča, podobna tisti, ki je zadela Hruščova.

Hrvatski kom. veljak Bakarić je zapadel v notorne kontradikcije v zadnjem napadu na „dosmrtno“ funkcionarje, ki so potem, ko so prenehali biti komunisti, začeli izvajati preživele sisteme. Ali ta nesreča ne dosega samega maršala Tita, nepreklicljivega predsednika, ki je napravil velik greh revizionizma za stroge doktrinarce v Peking? Maršal diktator se nikdar ne moti. Jugoslavija ima parlament, sindikate, in liste, toda nikomur ne pride ni misel, da bi podvomil v nezmotljivost vsemogočnega mandatarja.

Krividno je treba iskati pri tistih, katere danes obtožuje Bakarić. Leta 1957 je bil Djilas obsojen na 7 let zaradi „sovražne propagande“. V knjigi, ki je bila objavljena v ZDA, je obtožil mnogo več, kakor pa dela sedaj hrvaški kom. veljak Bakarić.

(La Prensa, Bs. As.)

JOHNSON — WILSON

V dvodnevni razgovorih sta se am. drž. predsednik Johnson in predsednik brit. vlade Wilson sporazumela, da bosta podpirala ohranitev miru in stabilnosti v Srednjem in Daljnem Vzhodu, priznavata izreden pomen vojaške pomoči zakonitim vladam jugovzhodne Azije, znova poudarjala nujno pomoč ZN za ohranitev miru ter za utrditve zavezniskih obramb. sistemov v Evropi in Aziji.

PLAMTEČ PAPEŽEV POZIV ZA OHRANITEV MIRU

Mogočno mednarodno evharistično slavlje v Bombayju je že zaključeno. Poseben sijaj mu je dala osebna udeležba na njem papeža Pavla VI., ki je prebil v Bombayju 4 dni „kot navaden romar“.

Njegov sprejem dne 2. decembra je presejal vsa pričakovanja. Na samem letališču je bilo zbranih nad 100.000 ljudi, na vsej poti od letališča do mesta je pa Kristusovega namestnika na zemlji pozdravljalo nad 2 milijona ljudi. Policija je imela nad vse naporno službo, da je zavarovala „svetega moža iz Vatikana“, kakor so ga nazivali navadni Indijci, ki so ga hoteli videti od blizu. Na letališču je izrekel papežu dobrodošlico indijski podpredsednik Zakir Husain. Poudarjal je, da je izredno ginjen zaradi papežev odločitve, da si je Indijo izbral za eno prvih držav za svoj obisk. Med bivanjem v Bombayju, kjer se je udeleževal prireditvev 38. mednarodnega evharističnega kongresa, je sv. oče obiskoval bolnišnice in razna zavetišča, delil darila med revne in potrebne ter bolnike, papeža pa je obiskal tudi indijski predsednik Radhakrishnan.

Predno je papež dne 5. decembra odpotoval iz Indije, je iz svetišča Naše gospe iz Bandra naslovil na vladarje sveta naslednjo prošnjo in poslanico:

„V trenutku, ko zapuščam tla Indije, kjer smo preživeli bratske in mirne dneve, kako bi se moglo zgoditi, da ne bi prav na tem področju sveta, kjer izgleda prav danes, da je še vedno v nevarnosti mir, pozvali vlad in vseh oseb, od katerih je odvisna ohranitev tako dragocene dobrine za vse človeštvo?“

V skrbeh zaradi velikih napetosti, ki obstojajo med narodi smo pošiljali naše goreče molitve Kristusu, da odstrani ovire, ki se neprestano pojavljajo na

poti resničnega in trajnega pomirjenja med ljudmi. Grozeče sence še naprej vise nad svetom ter motijo orožje dobre volje in onesposablja poštene ter konstruktivne sile. Dokler te ovire ne bodo odstranjene, na zemlji ne bo miru. Zato pozivamo vse tiste, katerih akcija lahko postane odločilna v ohranitvi in konsolidaciji miru na zemlji, naj razmišljajo o teži svoje odgovornosti in naj store vse, da preprečijo novo krvoprelitje, ki se lahko sprevrže v svetovni spopad in lahko postane razvalina človeštva.

Naj Bog odstrani izraze napuha, nasilja, maščevanja in despotizma. Nasprotno naj z mišljenjem o miru navdihne vse, politike, vojsake, širitelje javnega mnenja, narode in vlade. To je namen naše prošnje in naših najbolj vročih prizadevanj.“

Iz Indije se je papež vračal brez prestanka v Rim. Vožnja čez turško državno področje je bila zelo napeta, kajti letalo, v katerem je potoval papež s svojim spremstvom, sta spremljali kot častno spremstvo dve turški vojaški lovski letali. Toda leteli sta tako blizu letala, v katerem je potoval papež, da ni dosti manjkalo, da bi se bili zadeli krili obeh letal. Zato je pilot papežev letala po radiu zaprosil turško častno letalsko spremstvo, naj leta v večji razdalji.

V Rimu je ljudstvo priredilo papežu ob vrnitvi navdušen sprejem. Na letališču Fiumicino je bila navzoča vsa italijanska vlada s predsednikom Aldom Morom na čelu. Ko se je papež vozil z letališča proti Vatikanu, so zvonili zvonovi po vseh rimskih cerkvah. V to mogočno pesem zvonov je udarjal tudi močan glas 10-tonskega velikega zvona z bazilike sv. Petra.

Tito hvali Hruščova

V Beogradu se je 7. t. m. začel osmi kongres Zveze komunistov Jugoslavije. Jugoslovanski komunisti so ga pripravljali skozi vse leto in bo zato v resolucije prišlo gotovo vse to, kar žele povedati jugoslovanski komunistični veljaki glede bodočega razvoja in organizacije komunizma v tej državi.

Na kongresu sodeluje okoli 2.000 delegatov. Ko je prišel na kongres 72-letni Tito, so ga navzoči delegati navdušeno pozdravljali. S tem so hoteli na zunaj pokazati, da ga nameravajo še vedno imeti na vodilnem mestu, čeprav se vedno bolj širijo govorice o Titovi boleznih, o njegovem revmatizmu ter o slabosti srca. Zaradi poslabšanega zdravja je že pred leti moral pustiti tudi kajenje.

V svojem govoru je Tito napadel kitajske komuniste. Očital jim je, da prav nič ne prikrivajo svojih težej, da bi oni zavladali nad svetovnim komunizmom in prevzeli njegovo vodstvo. Tudi prav

nič ne prikrivajo, da v tem pogledu posnemajo čisto Stalinove metode.

V nadaljnjih izjavah je Tito omenjal Hruščova. Dejal je, da ga kitajski komunisti še vedno napadajo, čeprav ga ni več na nobenem vodilnem mestu. Za Hruščova pravi, da je kljub temu, da je napravil več napak, zaslužna mož, zlasti kar se tiče destalinizacije. Pripisuje mu tudi zasluge za ohranitev miru v svetu ter tudi za „ponovno preprečitev imperialističnih nakan“ tako zlasti v krizi okoli Sueškega prekopa in ob kubanski krizi. Tito je omenjal tudi Južno Ameriko ter med drugim zagovarjal znano komunistično tezo, da tudi v tem področju ne bi smelo biti atomskega orožja.

Končno je poudarjal, da odnosi med Jugoslavijo in Zahodom postajajo vedno boljši na osnovi „miroljubnega sodelovanja“ z izjemo „nekaterih ukrepov gospodarske diskriminacije, ki jih je izdal Skupni evropski trg“.

Komunisti pošiljajo novo orožje v Kongo

Prejšnji teden so zadnji belgijski padalski oddelki zapustili Kongo. Tiste dni se je mudil na prijateljskem obisku v Parizu tudi sedanji predsednik osrednje kongoške vlade Mojzes Čombe. Listi so v zvezi z njegovimi razgovori z De Gaullem pisali, da je imel Čombe glavni namen zainteresirati Francijo za položaj v Kongu ter De Gaulla opozoriti na nevarnost, ki grozi Afriki od komunizma.

V samem Kongu oborožene sile osrednje vlade še naprej uspešno nastopajo proti komunističnim upornikom na severu. Ne mine skoro dan, da ne bi z letali prihajale na varna mesta nove

skupine belcev, ki jih vladne čete rešujejo gotove smrti pod komunisti. Čombejeva vlada je nesporno ugotovila, da komunistične upornike v Kongu zalagajo z orožjem Alžira, Gana in Združena arabska republika ter Sudan. Orožje za komunistične gverilce v Kongu prevažajo letala v sudansko prestolnico Kartum, odkoder ga potem tihotapijo v Kongo. Čombejeva vlada je sklenila predložiti Organizaciji združenih narodov Belo knjigo o komunističnih zločinih in zverstvih v Kongu z obtožbo Združene arabske republike, Alžira, Gane in Sudana za pošiljanje orožja vseh vrst v Kongo.

Nobenega pomirjenja med Moskvo in Pekingom

Prav nobenih izgledov ni, da bi moglo priti do pomirjenja med Moskvo in Pekingom, dokler bodo voditelji sovjetskega komunizma vztrajali na politiki Nikite Hruščova o mirnem sožitju komunističnega sistema s kapitalističnim ter o možnosti mirnega zavladanja komunizma nad svetom. Kitajski komunistični voditelj Mao Tse Tung zahteva, da morajo v Moskvi prenehati s politiko mirne koeksistence. Ni zadosti odstaviti Hruščova, odgovadati se je treba tudi njegovi politiki ter Stalinu dati zopet častno mesto v svetovnem komunizmu. Zato sovjetski poslanik v Pekingju tudi še do danes ni mogel dobiti možnosti za sestanek z Mao Tse Tungom, da

bi mu lahko pojasnjeval potrebo po nujnosti sestanka komunističnih strank sveta, ki naj bi bil marca meseca v Moskvi. Spričo takega stanja so sedanji sovjetski mogotci v Kremlju mnenja, da je treba tako konferenco sklicati pač s predstavniki tistih komunističnih strank, ki odobravajo moskovski zunanje-politični komunistični pravec, ne oziraje se na to, ali je to kitajskim komunistom prav ali ne. To izhaja zlasti iz poročila o razgovorih, ki jih je imel čehoslovaški komunistični predsednik Novotny, ki je ostal še naprej zagovornik politike Hruščova tudi po njegovi odstavitvi, z Brežnjevom v Moskvi.

I Z T E D N A V T E D E N

Predsednik italijanske republike Antonio Segni je 6. decembra odstopil. Svoj odstop je sporočil pisмено predsedniku vlade Aldu Moru. Kot znano je predsednika Segnija 7. avgusta t. l. zadela delna kap. Je sicer duševno svež, toda telesne moči mu ne dopuščajo, da bi mogel še naprej opravljati dolžnost predsednika republike. Ta je sicer v glavnem omejena na reprezentacijo, toda važna pa postaja v primerih političnih kriz. Po ustavi tedaj predsednik izbira osebnosti za predsednike vlade. Zato je Segnija odločitev za odstop postavila v prvo vrsto vprašanje izvolitve novega predsednika. Vse polit. skupine si namreč prizadevajo, da bi bil na tem položaju mož, ki bi jim bil naklonjen. V izbiri osebnosti novega drž. predsednika je sedanja vladna koalicija v Italiji postavljena pred največjo preizkušnjo. Če ne bo edina pri volitvi novega predsednika, se lahko zgodi, da bodo komunisti in desničarji izsilili svojo odločitev. V poštev za novega predsednika so že začeli omenjati nekatere osebnosti. Od socialdemokratov prihaja v poštev Giuseppe Saragat. Ne more uspeti, ker hočejo imeti kršč. demokrati kot večinska stranka predsednika iz svojih vrst. Od kršč. demokratov omenjajo biv. predsednika Amintora Fanfanija, ki je pa političen nasprotnik sed. predsednika Alda Mora. Vodja italijanskih socialistov Pietro Nenni je dejal: „Če bo izvoljen za predsednika Fanfani, potem bo Moro šel, če bo pa določen za predsednika Merzagora (predsednik senata, liberalce op. ur.) bom odšel pa jaz“. Najidealnejša osebnost za bodočega predsednika v Italiji bi bil sed. predsednik vlade Aldo Moro, toda ne more biti izvoljen, ker je star šele 48 let, italijanski predsednik pa jih mora imeti vsaj 50.

Predsednika države volijo v Italiji poslanci in senatorji na skupni seji. Izvoliti ga morajo v 15 dneh potem, ko je država ostala brez predsednika. Za izvolitve novega drž. predsednika sta obe zbornici že sklicani na skupno sejo dne 16. t. m.

Segni se z ostavko na položaj predsednika Italije delno umika iz polit. življenja, kateremu je posvetil vse svoje sposobnosti, tako kot vseučiliški profesor, za tem pa borec za uresničenje idealov krščanske demokracije, kar mu je prineslo častno priznanje „oče italijanske agrarne reforme“. Pred izvolitvijo za predsednika je bil večkrat minister, dvakrat pa predsednik italijanske vlade. Kot bivši predsednik prehaja sedaj v senat, kot njegov dosmrtni član.

Predsednik čilske republike krščanski demokrat Eduardo Frei je poslal drž. kongresu zak. predlog za spremembo ustave v tem smislu, da bi bili v bodoče lahko v organizaciji čilskega političnega življenja tudi javni plebisciti. Ti bi naj bili vedno tedaj, če bi drž. kongres zavrnil kak predlog predsednika republike, ali pa, če bi predsednik države vetiral kak zakon, ki je bil sprejet v drž. kongresu.

Brazilska vlada maršala Humberta Castella Branca je sporočila uruguayški vladi prošnjo za internacijo biv. brazilskega drž. poslanca Lionela Brizzole, svaka odstavljene brazilskega predsednika Joaua Goularta. Sed. brazilske oblasti obtožujejo Brizzolo, da z uruguayskega drž. področja organizira vstaje v Brazilju.

V Limi v Peruju so bile skupne vojaške vaje oboroženih sil Argentine, Peruja, Kolumbije, Venezuele in ZDA, kakor jih predvideva Operativni načrt Ayacucho. Bile so južno od Lime, vzdolž Panamericane proti Pacifiku.

Iz Argentine sta bila navzoča med drugimi vojaškimi osebnostmi tudi glavna poveljnika vojske in letalstva, general Juan Carlos Ongania in brigadier Carlos Conrado Armanini.

V Limi se je začelo zasedanje Medameriškega gospodarskega in socialnega sveta-CIES. Navzočih je 500 delegatov, ki predstavljajo 20 držav, članice Organizacije ameriških držav. Na sestanku v glavnem pretresajo delo Kennedyjeve ustanove Zveza za napredek.

Gustavo Diaz Ordaz je novi meksiški predsednik. Star je 53 let ter je bil v vladi prejšnjega predsednika Mateosa minister za notranje zadeve.

V Bruslju so se sestali ministri za poljedelstvo držav Skupnega evropskega trga. Na sestanku je zahodnonemški kmet. minister sporočil, da je Zahodna Nemčija pripravljena znižati cene za žito, da bi omogočila določitev skupne cene za poljedelske proizvode držav te evropske skupnosti. Kot znano je francoski predsednik De Gaulle pred časom zagrozil, da bo Francijo umaknil iz Skupnega evropskega trga, če ne bo prišlo do enotne cene kmet. pridelkov. Istočasno v Bruslju zborujejo tudi zunanji ministri držav Skupnega evropskega trga. Med drugim imajo v razpravi prvošnji avstrijske vlade za priložitev Avstrije Skupnemu evropskemu trgu ter o prošnji španske vlade za vstop v Skupni evropski trg. Razgovori o tem vprašanju bodo dolgotrajni, kakor so bile že priprave za začetek takih razgovorov.

Velika Britanija je sprejela posredništvo v mejnem sporu med Argentino in Čilom.

Italijanski zun. minister socialist Saragat je v parlamentu izjavil, da Italija za enkrat še ne bo priznala kom. Kitajske.

Minister za informacije v franc. vladi Alain Peyrefitte je izjavil, da gen. De Gaulle pripravlja proglasitev Monrojeve doktrine tudi za Evropo. Njeno geslo naj bi bilo „Evropa Evropejcem“, prav tako, kakor je njena prvotna zahteva „Amerika Amerikancem“. Povedal je tudi, da je mnenja, da bi bil sestanek med am. predsednikom Johnsonom in De Gaullem koristen toda moral bi biti skrbno pripravljen. Za Amerike je dejal, da bi morali razumeti francosko željo, da svoja vprašanja rešujejo sami. Najnovejša poročila iz Pariza pa navajajo, da je gen. De Gaulle odločil, da bo Francijo umaknil iz zahodnoevropske obrambne skupnosti, t. j. iz Organizacije severnega Atlantika. To da naj bi se zgodilo leta 1969, ko bodo preučevali novi ustroj te zahodnoevropske obrambne skupnosti. S francoske vladne strani so gornje napovedi odločno zavrnili.

V Moskvi je začel zasedati vrhovni Sovjetski Sovjet. Na dnevnem redu ima odobritev zadnjih sprememb v sovjetski vladi in kom. stranki, odobritev proračuna za leto 1965 ter verjetno izvedba nadaljnjih sprememb v vrhovni sovjetski upravi.

V Južnem Vietnamu so vladni vojaški oddelki odbili močan napad severnovietnamskih kom. gverilcev. Am. veleposlanik v Saigonu Maxwell Taylor je obvestil južnovietnamskega predsednika Pham Kde Sun-a, da ZDA ne nameravajo vojaških akcij razširiti na Severni Vietcong. Glede nadaljne am. pomoči sta v Washingtonu dve stališči. Po enem naj bi am. vlada Južnemu Vietnamu še naprej podeljevala pomoč pod sedanjimi okolnostmi, drugo stališče pa je, naj bi Južni Vietnam v bodoče dobival am. pomoč samo, če bo imel stabilno vlado.

PREGLED VSEBINE Zbornika Svobodne Slovenije za 1965

v zadnji številki Svobodne Slovenije je vzbudil splošno pozornost. Saj Slovenci v izseljenstvu res še nismo imeli tako bogate in obsežne knjige: 368 strani in dve prilogi na ilustracijskem papirju, ki obsegata nadaljnjih 20 strani.

Do 20. decembra je cena Zborniku v prednaročilu in predplačilu samo 650 pesov. Po 20. decembru bo cena 800 pesov.

Pohitite s prednaročilom in predplačilom po tej izredni ceni!

Po upravnih volitvah na Tržaškem

Kakor je znano, so bile 22. novembra upravne volitve po skoro vsej Italiji. Po splošnih izidih, ki so bili objavljeni v dnevnem časopisju, je bilo videti, da so stranke vladne italijanske koalicijske nekoliko nazadovale. Trdni so ostali komunisti, ki jim tudi nedemokratska odstavitev Hruščeva ni škodila; največ glasov pa so pridobili italijanski liberalci, ki so od 4% prejetih glasov leta 1960 sedaj dobili 7,9%. Letošnje upravne volitve so bile zelo politično pobarvane, kakor malokatero dosedanje. Kljub vsemu pa preseneča število praznih glasovnic: 1.200.000 ali 5% oddanih glasov. Volitve so bile v 74 od 92 provinc, na katere je razdeljena Italija.

Slovinci v Italiji so volili le na Tržaškem. Volili so pokrajinske svetovalce in občinske odbore v tržaških območnih občinah, ne pa v Trstu samem.

Slovenske demokratske skupine so spet postavile enotno listo „Slovenska skupnost“ pri pokrajinskih in občinskih volitvah. Slovenska skupnost je pri teh volitvah spet napredovala. Prejela je nekaj nad 7000 glasov. Po mnenju pa bi dobila še nekaj več glasov, če bi ne prišlo nekaj tednov pred volitvami do polemike, ki je škodovala skupni slovenski stvari, ker je mnoge sicer zavodne Slovence zmedla. Slovenska skupnost si je zastavila cilj za izvolitev slovenskega predstavnika v tržaški pokrajinski svet in je uspela. V tržaški pokrajinski svet je bil izvoljen kot predstavnik Slovenske skupnosti Drago Legiša iz Devina.

Slovenska skupnost je prvič nastopila na občinskih volitvah. Čeprav še ni bilo uradnih rezultatov, je gotovo, da se je Slovenska skupnost tudi v posameznih občinah dobro uveljavila. Tako je dobila večino v repentaborski občini, ki so jo dosedaj imeli v rokah komunisti, sicer je dobila le 2 glasova večine: 161, komunisti pa 159. V Dolini je Slovenska skupnost dobila 777 glasov, komunisti pod naslovom Demokratska lista 1542, it. kršč. demokratska 469, socialisti 446, socialni demokrati 138. V Občini Nabrežina—Devin je Slovenska skupnost prejela 738 glasov, it. kršč. demokracija 1392, it. kom. stranka pod naslovom Občinska lista 1168, socialisti 382, it. liberalci 261 in socialdemokrati 178. V Zgoniku je Slovenska skupnost dobila 238 glasov, komunisti pa 357. Po novem zakonu o občinskih volitvah so bile v dolinski in nabrežinski občini volitve po proporcionalnem sistemu, v zgoniški in repentaborski občini pa po večinskem. Tako je v Repentaboru Slovenska skupnost dobila 12 svetovalcev, v Zgoniku pa 3. V Dolini je Slovenska skupnost dobila 5 mandatov. V občini Nabrežina—Devin je dobila 7 mandatov it. demokratska stranka, 6 komunisti, 3 Slovenska skupnost, 2 socialisti, liberalci 1 in socialdemokrati tudi 1. Po teh izidih so deč bo prvič po drugi svetovni vojni v Nabrežini—Devinu županoval Italijan. Italijanska socialistična stranka je dobila s skoro samimi slovenskimi glasovi dva kandidata, ki pa sta oba Italijana. To je gotovo zelo resen problem, ki ga bodo morali v bodoče Slo-

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Peron in njegova vrnitev

Posamezne peronistične skupine v Argentini so med seboj naravnost tekmovale, katera od njih bo glasnejša v svojih zahtevah, da se Perón mora še to leto vrniti v domovino. Za izvedbo Peronove vrnitve so določili celo poseben odbor za vrnitev, v katerem sta voditelj glavni sindikatov Vandor in Framini, Peronov namestnik v stranki Ing. Iturbe ter predsednica ženske peronistične stranke ga. Delia de Parodi in glavni tajnik stranke Lazcano. Teh pet peronističnih funkcionarjev je že pred dobrimi 14 dnevi odpotovalo v Madrid, odkoder so sporočili, da se bodo vrnili v Argentino s Peronom, ali pa sploh ne bodo prišli.

V zadnjem času je postalo vse bolj očitno, da peronisti nameravajo izvesti svoj načrt za Peronovo vrnitev. Poročila iz Madrida so navajala, da bo biv. arg. predsednik najprej prišel v eno od sosednjih držav, odkoder da se bo potem ob ugodnem trenutku vrnil v Argentino. Spričo takih novic so vlade držav, ki meje na Argentino, začele razmišljati o možnosti, da bi si Peron izbral katero od njih za svojo odskočno desko za vrnitev v Argentino. Ker imajo vse te države z Argentino dobre sosedske in prijateljske odnose, so po vrsti začele objavljati, da bi jim bil prihod Perona zelo neljub. Nekatere od njih so kar odkrito izjavile, da Peronu sploh ne bodo dovolile vstopa na njihovo državno področje. Med temi so bile zlasti vlade Brazila, Uruguaya in Čila.

Da so vlade teh držav pri tem mislile resno, so pokazali dogodki prejšnjega tedna. V sredo, 2. decembra, so se iz Madrida razširile novice, da je biv. argentinski predsednik Peron skupno s peterimi člani odbora za njegovo vrnitev z letalom španske družbe Iberia odpotoval v Južno Ameriko z namenom, da se ustavi v Montevideu v Uruguayu. Letalo, s katerim je potoval Peron, je zaradi preskrbe z gorivom pristalo na letališču v Rio de Janeiro. Takoj po pristanku so letalo obkrožili vojaški stražniki, predstavnik zunanjega ministrstva je pa stopil v letalo ter Peronu sporočil, da je v Brazilu nezaželena oseba. Odkrito mu je tudi povedal, da potovanja ne more nadaljevati proti Uruguayu. Na izbiro da ima dve možnosti, ali da zapusti letalo in ga bo brazilska vlada takoj internirala ter mu odredila mesto bivanja pod policijskim nadzorom, kakor je storila z biv. francoskim predsednikom Bidaultom, ali pa da se z istim letalom vrne nazaj v državo, iz katere je prišel. Perón se je odločil za vrnitev v Španijo. Do odhoda letala je bil s svojim spremstvom pod močnim vojaškim nadzorom v častniškem kazinu. Ves čas svojega bivanja na brazilskih tleh Peron sploh ni mogel priti v stik s časniki. Letalo, s katerim se je Peron vračal nazaj v Španijo, je imelo naročilo, da se med potjo ne sme ustavljati ter so ga na brazilskem področju spremljala brazilska vojaška letala. Ta so imela striktno naročilo, da se mora letalo vrniti tako, kakor je bilo ukazano. venci resno vzeti v račun, ker bodo lahko branili najbolj ogroženo narodnostno ozemlje le, če bodo vsi zavedni Slovenci volili le slovenske predstavnike.

Ko je letalo španske letalske družbe priletelo nazaj v Španijo, je dobilo od španskih oblasti naročilo, da ne sme pristati s Peronom v Madridu, ampak na letališču v Seville. Tu so španske policijske oblasti Perona močno zastražile ter ga prepeljale v razkošni hotel Andalusia, odkoder so ga čez nekaj dni še vedno močno zastražena prepeljali v drug hotel v obmorskem kopališkem mestu Torremolinos.

Dokler španske oblasti ne bodo sprejele sklepa glede bodoče Peronove usode, je pod neprestanim policijskim nadzorom ter sploh ne more priti v stik s časniki. To se bo pa zgodilo dne 11. t. m. Za ta dan je že sklicana seja španske vlade pod predsedstvom generala Franka. Listi so v zvezi s Peronom nadaljnjim bivanjem v Španiji pisali, da je verjetno, da mu bo španska vlada še naprej dovolila bivanje na svojem področju, toda prepovedala mu bo politično delovanje.

Med tem pa prihajajo iz Madrida že nove napovedi, da je Peron še vedno odločen, da se bo vrnil v Argentino še to leto. V tem pogledu nanj izvajajo močan pritisk člani takimenovanega odbora za vrnitev, ki so na Peronovi vrnitvi bolj zainteresirani kot Peron sam. To potrjuje izjava biv. Peronovega tajnika v Madridu Don José Manuel Algarve, ki za Peronov odhod iz Madrida sploh ni vedel, tako tajinstveno ga je pripravljalo omenjenih 5 članov odbora za njegovo vrnitev. Zaradi nezaupanja, ki mu ga je s tem izkazal Peron, je njegov tajnik izjavil, da s Peronom prekinja vse zveze tako dolgo, dokler ne bo dobil „opravičila“.

So pa tudi nekateri, ki pravijo, in tako tudi pišejo nekateri listi, da se Peron sploh ni mislil resno vrniti. Od špan-

ske varnostne direkcije je imel dovoljenje, da za 72 ur lahko zapusti Španijo. Po tej verziji je Peron nameraval priti do Montevidea, nato se pa vrniti nazaj, ker da okolnosti še niso take, da bi mogel priti nazaj v Argentino. Tako pa do Montevidea sploh ni prišel, ter so ga že Brazilci poslali nazaj, ker niso marali dopustiti, da bi Peron prišel v stik v Montevideu z odstavljeno brazilskim predsednikom Goulartom. Tako je Peron prebil izven Španije samo 32 ur.

To verzijo peronisti v Argentini odločno zanikajo s posebnim Peronovim pismom.

Novica o postopanju brazilske vlade s Peronom, ki mu ni dovolila nadaljevanja potovanja proti Uruguayu in ga je vrnila nazaj v Španijo, je v začetku napravila na peroniste porazen vtis. Bili so potrti, pozneje so se pa ovedli ter začeli znova vse bolj odločno nastopati. Zlasti sindikati, ki so v njihovih rokah, so začeli s pouličnimi sestanki, na katerih govorniki hudo napadajo vlado, zlasti predsednika, notranjega in zunanjega ministra ter jim očitajo, da so oni krivci za prepričitev Peronove vrnitve. Peronistični sindikati — takimenovanih 62 organizacij — so v listih objavili proti vladi „Poslano“, peronistična stranka napoveduje, da bo proti predsedniku, notranjemu ter zunanjemu ministru zahtevala političen proces. Napovedala je, da bo v ta namen povabila na zborovanje predstavnike vseh strank, da bi se dogovorili za način obrambe „državne suverenosti“. Pa izgleda, da ne bo v tem pogledu uspela, kajti že v poslanski zbornici se je med razpravo o novem zakonu o političnih strankah izkazalo, da je večina demokratskih strank mnenja, da sedanje vlade glede njenega dela v zvezi s prepričenjem Peronove vrnitve ni treba prav nič napadati.

Pismo iz Kanade

Zopet se Vam oglašam in bralcem Sv. Slovenije sporočam nekaj novic.

Slovenska šola župnije Marije Pomagaj v Torontu je v soboto 31. oktobra in v nedeljo dne 1. novembra uprizorila v cerkveni dvorani izvorno slovensko pravljico igro s petjem Bavčevki. Besedilo za igro je na prošnjo omenjene slovenske šole napisala znana slovenska mladinska pisateljica Mirjam Tozonová. Vodstvo šole jo je naprosilo, naj bi se pri pisanju teksta ozirala na pravljичni svet Jožefa Lade. Glasbeno spremljavo je pa napisal skladatelj Matija Tomc.

Igro je režiral Vilko Čekuta, za izvajanje glasbene spremljave je skrbel lazarist g. Tone Zrnc, Tomčevo glasbo pri klavirju je posredovala ga. Božena Naughton. Pri pripravih za krstno predstavo nove slovenske pravljice igre so pomagale tudi učne moči slovenske šole, zlasti gospe Milena Čekuta in Hedviga Bogovič in g. Ciril Soršak.

Lazarist g. Jože Mejač je na jesenskem misijonskem potovanju v zap. delu Kanade obiskal rojake v Saskatoonu, Edmontonu, Vancouverju, Calgary, Lethbridgeu in mestu Regina. V Saskatoonu je samo 15 slovenskih družin. Letos so imeli v slovenski skupnosti nesrečo. Ciril Ficko je postal žrtev avtomobilske nesreče. Njegov brat Ivan se pa od zadobljenih poškodb tudi še ni

čisto popravil. V tem mestu so v redu Sionskih sester tudi tri slovenske deklete. Petrolejska področja okoli Edmontona privabljajo vedno več ljudi, zato tudi slov. kolonija narašča. Slovenci v tem mestu so si nedavno ustanovili Slovensko društvo, v katerem je tudi več pevcev, ki mislijo na ustanovitev slovenskega pevskega društva. Na sestanku v Vancouverju je g. Mejač poleg misijona za rojake imel tudi predavanje o življenju in delu Slovencev v Južni Ameriki ter o slov. cerkvi v Winnipegu. Slovenci v Lethbridgeu še nadalje vztrajajo v tem lepor farmarskem mestu v Alberta, čeprav morajo dostikrat malo delati na delo. Na ta kraj jih vežejo lični domovi, ki so si jih postavili ter mirno življenje. Slovenska skupina v Calgaryju šteje že okoli 60 družin. Začeli so že tudi misliti na možnost kake društvene povezave, da bi se vsaj kdaj dobili na družabni prireditvi. Ko je pa g. Mejač prišel med rojake v mestu Regina, so imeli ravno smrt v Lulikovi družini. Družinskega gospodarja Rudolfa Lulika je v toplem avtomobilu omamili plin. Vsled zastrupljenja je za vedno zaspal. Zapustil je ženo in dva otroka. G. Mejač je imel za umrlega rojaka pogrebno mašo ter je tudi vodil pogrebni sprevod, v katerem je umrlega R. Lulika spremljalo prav vseh 30 slovenskih družin, kolikor jih živi v tem mestu. —K.

Leposlovna nagrada Slov. kulturne akcije za leto 1965

Januarja 1965 bo preteklo deset let, ko je bilo na seji odbora Slovenske kulturne akcije sklenjeno, da se razpiše leposlovna nagrada za leto 1955. Razpis nagrade je omogočila plemenitost neimenoovanega mecena in je bil izid natečaja razglašen ob božiču 1955. V okviru desetletnice obstoja Slovenske kulturne akcije pa je mecen z drugega dela sveta pritrldno odgovoril na prošnjo prijatelja Slovenske kulturne akcije in pristal na predlog, da se za leto 1965 ustanovi leposlovna nagrada, ki naj v spomin ob dvajsetletnici smrti pisatelja Narteja Velikonja nosi ime Velikonjeva literarna nagrada.

Obletnico mučeniške smrti bomo obhajali v drugi polovici junija 1965, izid nagrade pa bo objavljen ob božiču 1965. Nagrada znaša v skupnem znesku 100 tisoč argentinskih pesov. Veljal bo naslednji pravilnik:

1. Nagradi sta dve in sicer v zneskih 60.000 in 40.000 arg. pesov.
2. Prispevki morajo biti izvorna dela, ki še niso bila objavljena ali delno izvajana (roman, drama, zbirka novel ali pesmi, zbirka esejev);
3. Sodelovati more vsak kjerkoli živeči slovenski književnik;
4. Rokopise je treba poslati do 31. oktobra 1965 in sicer v dveh na stroj tipkanih izvodih na naslov: Slovenska kulturna akcija — Velikonjeva literarna nagrada — Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina;
5. Rokopisi morajo biti opremljeni s šifro. Pravo ime ali psevdonim, katerega nosilec pa mora biti znan vsaj enemu članu razsodišča, je treba poslati v rokopisu priloženi zapečateni kuverti, ki nosi isto oznako kot rokopis. Kuverte so odpro na dan razglasitve, t. j. dne 22. decembra 1965. Objavljena bodo samo imena nagrajenih avtorjev, ostali rokopisi ostanejo na uporabo piscem. Slovenska kulturna akcija pa lahko z avtorjevim dovoljenjem objavi tudi nenaagrajeno delo;
6. Pod psevdonimom poslano in nagrajeno delo se more tudi pod psevdonimom izdati, če avtor to želi;
7. Nagrade so izplačljive v Buenos Airesu;
8. Sodelujoči pristanejo na to, da bodo nagrajena dela izdana v književnem programu Slovenske kulturne akcije za leto 1966 ali kasneje. Nagrajena dramska dela bodo po možnosti tudi uprizorjena, za oboje bo dobil avtor še redni honorar založbe;
9. Materialistično usmerjena dela ne pridejo v poštev pri razpisu leposlovne nagrade;
10. Imena članov žirije bodo pravčasno objavljena;
11. Glasovanje razsodišča je tajno. Član razsodišča ne more sodelovati pri razpisu literarne nagrade;
12. Razsodišče ima pravico razglasiti prvo ali drugo nagrado za nedoseženo, če misli, da predložena dela ne ustrezajo potrebnemu merilu kakovosti. Prav tako ima pravico obe nagradi zadržati.

Buenos Aires, dne 15. sept. 1964.

Slovenska kulturna akcija

Marijan Marolt

Ruda Jurčec: Skozi luči in sence

Prvi del 1914—1929. Buenos Aires 1964. Izdala in založila „Editorial Baraga“. Strani 357.

Rekel sem zgoraj, da so njegovi literarno zgrabljivi odstavki najmočnejši, nekateri naravnost vzorni. Kako je o takih stvareh sodil dr. Cankar, sem povedal pri omenitvi obiska hiš, v katerih je otrok Ivan Cankar nekoč prebival. Literarni stili so različni; sedanji Jurčec je drugačen kot v njegovih prejšnjih literarnih delih, ker je ta knjiga namenjena pač širšemu občinstvu. Res so knjigo hvalili, da se „prijetno bere“. A opazili so, postavim, da je v knjigi dr. Omulec umrl, ko Jurčec še ni imel treh let (str. 12, 13). Ko sta pa imela on in njegova otročja prijateljica Tilka že tri leta, sta začela hoditi v vrtec in pozdravljala dr. Omulca, za kar jima je delil krajcarje.

Na str. 39 piše, da se ne spominja, da bi z očetom po nekem dogodku še kaj spregovoril do njegove smrti. Pozneje pa govori o nadaljnjih razgovorih z očetom. Ali je tega krivo spet časovno mešanje dogodkov?

V knjigi je tudi precej tiskarskih napak, pa izgleda, da je brez uspeha venomer na to opozarjali.

Drugeče pa delo toplo priporočamo. Hotel sem le povedati, kako zapeljivo je za tovrsten spominski spis pisateljski

talent, če človek nima pri roki potrebne literature in najbrž tudi svojega dnevnika ne.

Post scriptum. Pri svojem članku sem se hotel prvotno omejiti na tiste očitne netočnosti, ki so zgodovinsko nesporno neresnične ali po človeški pameti neverjetne. Toda g. avtor me je takoj po izidu prvega dela kritike opozoril, da sem stvar napačno zagrabil. Prijatelji in znanci so me opozarjali vedno še na nove netočnosti, pa članka, ki je bil že ves spisan in oddan v uredništvo, nisem hotel popravljati. Zlasti so bili pogosti prijatelji iz katoliškega tabora in iz SLS, ki so hoteli popravke raznih Jurčecovih trditvev. In bi jim najbrž še ne ustregel, da mi ni prišel v roke goriški Katoliški Glas z dne 18. oktobra 1964, v katerem je kritika Jurčecove knjige izpod peresa Jk (Jožeta Juraka), v kateri piše ocenjevalec: „Velika vrednost Jučecovih spominov so njegovi novi pogledi... brez ozira na to, kaj se je doslej pisalo in trdilo“.

Na str. 83 in potem še večkrat omenja g. Jurčec, da ga je gospod nadučitelj pripravil za sprejemni izpit za gimnazijo. Takoj na naslednji strani je odsta-

vak, iz katerega je razvidno, da ga je svojčas ta nadučitelj poučeval tudi v violini. V Ljubljani je bil potem Jurčec najboljši med kandidati za 1. razred humanistične gimnazije, toda tega nadučitelja pisatelj nikjer ne imenuje z imenom. Mislim, da je bil to g. Serajnik, ki ga je njegov sin, arhitekt in slikar Domicijan, zelo učinkovito portretiral in po tem portretu je postal ormoški pedagog in muzikozolog boljši znan.

V Buenos Airesu je bolj malo ljudi, ki bi doma pred 35, 40 leti hodili na umetniške razstave, zato je ta stvar najbrž samo mene zbolela. Vsi so pa poznali blagopokojnega škofa dr. Gregorija Rožmana in še kot deček ga je spoznal tudi g. Jurčec. Pravi, da je bil zanj postavljen previsoko. Prestrašen je Jurčec upal, da se bo oglasil dr. Rožman za njegovim hrbotom (str. 166). Enkrat se je dr. Rožman le obrnil proti Jurčecu in zaklical počasi in mogočno: „Fant, to boš čutil vse življenje... vse življenje boš vedel, kaj si storil.“ To je skoraj vse, kar ve Jurčec o prefektu dr. Rožmanu pri opisu marijaniškega življenja. In vendar smo imeli prav te dni predavanje o dr. Rožmanu, na katerem je predavatelj opisal pokojnega škofa kot velikega vodnika mladine. Njegov gojencev za to ne najde lepe besede, ampak pove na str. 194, ko sicer govori bolj o sebi, da je imel dr. Rožman neokusno podobo MB nad posteljo, da je delal razlike med

revnimi in bogatimi gojenci, da je Jurčeca njegov (Rožmanov) realizem bolel, da je bil Rožman le skromen pravnik in šele na Kikljevem grobu se mu je odkrilo, da je Rožman prerok, ki je narodu pastir in zakonodajalec hkrati.

Sodba pred prelato je vzbudila še več pomislekov. Takšno je mnenje tistih, ki so prošta Kalana dobro poznali, da on ali tistega ni izrekel ali so pa morale biti okolnosti drugačne, kot jih opisuje Jurčec. Za Andreja Kalana najde vsaj drugod dobre besede.

Najbolj otipljivi so Jurčecovi novi pogledi, res brez ozira na to, kar se je doslej pisalo in trdilo, pri opisu Aleša Stanovnika, Tomaža Furlana in Jožeta Pokorna s SLS. Semkaj prištetjemo lahko še Edija Kocbeka. Piše, da so ti, takrat mladeniči, krivdo za razmere v stranki nalagali starinom (str. 137). Kmalu zavzame Jurčec še svoje stališče. „Edina tolažba so bili izrazi protesta mladega rodu proti nemoči in zablodi starih.“ Ti stari so se takrat še vedno imenovali mladini (Krekovci) proti ostankom starinov (Šušteršičevcem). „Sprožila se je borba med stari in mladimi (str. 164) v okviru stranke; mladi rod je dolžil starega, da ga ni razumel; stari rod se je užaljen otresal mladih sodb. Stari mladih niso razumeli, ker so mislili, da se bore samo za politično afirmacijo.“ Jurčec sam imenuje drugod to skupnico politično krilo

krizarjev in ko opisuje dr. Besednjakove groznje o zavzetju stranke, piše, da sta bila Aleš in Tomaž tesno ob njem. Tudi slabotni poznavalec razmer mora pritrlditi, da je bilo to politično stremljenje. Približno v istem času je vodil Tomaž Furlan svoje prijatelje pred Trubarjev spomenik, kjer je imel hujskajoč govor; ni proslavljal Trubarja kot očeta slovenskega pismenstva, ampak je rekel, da je potrebna Slovincem verska revolucija, kot jo je nekoč sprožil Trubar. Kako se je skoro obnašal Kocbek v Domu in svetu s hvalisanjem španske revolucije, je dobro znano in nesporno. Takšnih stvari seveda ni bilo trpeti v stranki in pokretu s katoliškimi načeli. Spominjam se, da se je dr. Korošec večkrat zelo ostro izrazil o Kocbeku. Pripomniti pa je treba, da je bilo pripadništvo te skupine maloštevilno. Če so funkcionarji stranke vendar še poskušali doseči pomiritev, je bilo več kot uslužno.

„Ravnatelj Remec se je obnašal tako, kakor se obnaša profesor, ki ve, da ga dijaki ne marajo. Roki sta nakazovali, da mu je to malo mar. Kar študent počenja, ni niti najmanj pomembno. In takrat se je iz profesorjevih ust zaslislal tisti usodni stavek.“ (Gl. zgoraj!) „Remec je pokazal malomarnost za vse, kar bi se moglo med mladino ustvariti koristnega“ itd.

Tomaž Furlan je v začetku 2. sve-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Novice iz Slovenije

O oktobrskih poplavah v Sloveniji smo dobili še nekaj podatkov. Poplave so se v Sloveniji začele dne 25. oktobra. Zaradi dolgotrajnega deževja in naličev so narasle prav vse slovenske reke in potoki. Največje poplave so bile na področju Celja, Brežic in v porečju Kokre na Gorenjskem. V Celju so velike množine vode narasle Savinje, Hudince, Voglajne, Loznice ter potokov Sušnice in Koprivnice začele zalivati posamezne mestne dele. Na nevarnost, ki je začela groziti ljudem, so začele opozarjati ob eni uri po polnoči sirene tovarniških obratov. Na področju Brežic so bile poplavljeni vasi Mostec, Krška vas, Trnje, Loče, Mihalovec, Rigonce, Zverinjak ter Čateške toplice. Narasla Sotla je odnesla leseni most pri vasi Rakovec v Kapelah ter ga je pri Rigoncah obrnila v strugi počez, da je poplavo še povečala. Velike poplave so bile tudi okoli Maribora in tudi na Primorskem ter v Istri.

V Mariboru je umrl stolni prošt dr. Franc Cukala. Rojen je bil l. 1878 v Gomilskem pri Celju. Čeprav je bil iz mariborske škofije, je študiral bogoslovje v Celovcu, kjer je bil l. 1902 posvečen v duhovnika. Služboval je v železni Kapli, si med tem pridobil doktorat bogoslovja na vseučilišču v Gradcu, bil nato kanonik pri Gospe Sveti, deloval za tem v celovskem Marijanišču, kot žup-

nik pa vodil zatem župniji v Podkloštru ter v Guštanju. Ker je ta kraj leta 1918 pripadel Jugoslaviji, se je dr. Cukala tako vključil v mariborsko škofijo. Leta 1939 je postal stolni kanonik. Njegov pogreb je bil 9. oktobra t. l.

Umrli so. V Ljubljani: Josip Blažič, čevljarški mojster, Franc Omahen, vajenec, Vida Engelman, žena poštnega uslužb. v p., Heda Kovič, roj. Orehek, Filip Kocijančič, žel. uslužbenec, Franc Dremelj, vratar, Janez Žerjav, zlato-mašnik, duh. svetnik in katehet v p., Janez Nemec, Ana Žugič, Ivanka Milatovič, upok., Ivana Repovž, Franciška Hartman roj. Novak, Adolf Zavrtanik, biv. tovarnar čokolade v Lescah, Marija Malavašič, trgovka na Vrhniki, Katarina Korenčan, Jože Babnik, mizarški mojster in Franciška Dim v Hudejeh pri Trebnjem, Adolf Zavečina, zdravstveni delavec v Trzinu, Karel Hrovatin, mizar muzeja v Bistri, Ivan Bunčec, krojač v Trzinu, Franc Reja, upok. v železnikih, Janez Škulj iz Rašice pri Vel. Laščah, Tone Grošelj, uslužb. predilnice v Litiji, Franc Juhant, mizar v p. v Šmartnem pri Litiji, Ivan Petrovžič, mizarški mojster v p. v Kranju, Anton Šraj, obč. tajnik v p. na Blokah, Anton Jančigaj, upok. v Dolah, Marija Pik roj. Manfreda v Celju, Jolanda Kuhar roj. Lipaj v Petancih in Julijana Semolič, učit. v p. v Borovnici.

BUENOS AIRES

BOŽIČNA številka Svobodne Slovenije bo izšla na 8 straneh v petek, dne 18. decembra.

Vse slovenske organizacije, društva, trgovci, industrialci in obrtniki prosimo za naročilo božičnih oglasov.

Birma slovenskih otrok

Na praznik Brezmadežne, dne 8. dec. je bila v znani buenosaireski baziliki sv. Jožefa na Floresu v Bs. Airesu sv. birma. Ob 4 je imel najprej sv. mašo g. dir. Anton Orehar. Med njo je prepeval pevski zbor Gallus pod vodstvom dr. Savellija, na orglah je pa igral Jože Osana. Zakrament sv. birme je nato podelil 308 slovenskim otrokom s področja Vel. Bs. Airesa škof msgr. Cerreras, predsednik Argentinske kat. odbora za izsejence.

Osebnosti

Družinska sreča. V družini Toneta Krajnika in njegove žene ge. Marinke roj. Pogljajen so dobili hčerko. Družino Jožeta Lovšina in njegove žene ge. Angele roj. Moder je prav tako razveselila hčerka; v družini Pavleta Jeretine in njegove življenjske družice ge. Anice roj. Puntar se je pa rodil sinček, ki bo pri krstu dobil ime Anton. Srečnim družinam naše čestitke.

† Neda Černič. Umrli je dne 30. novembra t. l. Naslednjega dne so jo spremili v njen zadnji zemski dom poleg njenega očka Slavka Černiča na pokopališču San Martín. Zanj žalujejo njena mati ga. Martina, sestra Breda in brata Peter ter Janez.

† Jože Stariha. Njegova življenjska pot se je zaključila dne 1. decembra. Za njim žaluje sin Božo, snaha Marjeta, vnuki Miha, Marjeta, Marjanca in Andrej ter svakinja Lina Zajc z možem Janezom.

(Nadaljevanje z 2. strani)

tovne vojske pisaril iz Zagreba grozilna pisma.

Glede Aleša Stanovnika trdi Ruda Jurčec na strani 254 tole: „Aleš Stanovnik, mnogo bolj razgledan (kot njegov starejši brat Ivan, op. p.), idejno zelo gibčen, ambiciozen, nikdar ni zagovarjal misli o uničenju stranke; saj je bil kot odvetnik in ugleden strankin funkcionar na Jesenicah večkrat nosilec liste SLS in je doktor Korošec še pogosto zahajal na njegov dom.“ Z ozirom na to Jurčecovo trditev je je sporočil g. Valentin Markež, biv. jeseniški župan, izvoljen na listi Slovenske ljudske stranke, naslednje:

„Ko sem se lotil branja knjige, sem takoj opazil netočnosti, ki pa niso, bi dejal, ne vem kako važne, vendar vzbujajo v človeku dvom o točnosti napisanega. Glede realke je že popravek v Sv. Sloveniji.

Ko smo zvedeli na Jesenicah, da pride dr. Aleš Stanovnik kot odvetnik k nam, smo bili tega dejstva zelo veseli. Niti enega našega akademsko izobraženega človeka nismo imeli, razen seveda duhovščine. Še ob prihodu smo si bili edini v tem, da ga bomo ob prvi priliki kandidirali za župana. In smo ga tudi ob prvi priliki. Takrat je zavladal Živkovičev režim in smo seveda prvi javnih volitev propadli. Od 30 mandatov smo

jih dobili šest, socialisti oz. komunisti pa štiri. S temi smo kot opozicija sodelovali v občinskem odboru. Pa to je trajalo komaj nekaj mesecev, ko nas je dr. Štempihar obsodil nekulturnosti, ker smo mi glasovali za nakup plinskih mask, oni pa so bili proti. Tako smo šli narazen. Dr. Stanovnik in dr. Štempihar sta pa v odboru zasledovala isto taktiko, t. j. nikakega nasveta večini v dobro občine. Saj končno sta se na to strašno malo razumela, ali pa nič.

Prišlo so volitve v obč. odbore leta 1936. Stanovnik ni bil nikdar kakšen važen funkcionar naše stranke, prvič se je sam izogibal, ker bi v tem primeru ne mogel razkrajati strankine organizacije, poslušajoč se Jug. strokovne zveze, ki je vlekla na levo. To organizacijo je pridobil za svoje namene. Stanovniku smo ponudili kljub njegovemu posebnemu stališču nösilstvo liste. Stal je pa pogoj, da moramo iti na volitve skupno s socialisti in komunisti. Tega nismo mogli, niti hoteli storiti. Zato smo šli sami na volitve.

Stanovnik je sestavil listo iz krščanskih socialistov, komunistov in socialistov. Razkol v naši stranki je bil s tem dovršen. Na volitvi dan je ostal dr. Stanovnik s svojo listo z 19 glasovi v manjšini. Mi smo dobili 20, liberalci 4 in on 6 mandatov.

V odboru ni bilo zagrizenejšega nasprotnika nego on. Nikdar ni stvil

Andrej Uršič — 70-letnik

Naš jubilar Andrej Uršič je po rojstvu iz Notranjske. V Dol. Logatu se je rodil 29. novembra 1894. Po končani ljudski šoli se je izučil krojaške obrti. Med prvo svetovno vojno je bil mobiliziran ter je prebil polna štiri leta na ruskem in italijanskem bojišču. Po vrnitvi v domači kraj si je leta 1924 z Ivanko Rupnikovo ustvaril srečno družinsko življenje, ki ga je Bog blagoslovil s tremi otroki, dvema sinovoma in hčerko Majdo, por. Volovšek.

Jubilant je od mladih let vneto sodeloval pri krajevnem prosvetnem društvu, zlasti kot igralec in režiser pri dramskem odseku. Ljubezen do gledališkega nastopanja je po njem podedovala tudi njegova hčerka ga. Majda, ki se je že v begunskih taboriščih, še bolj pa pozneje v emigraciji v Argentini uveljavila kot izvrstna gledališka igralca, ter je ustvarila vrsto nepozabnih gledaliških likov.

Leta 1945 se je jubilar umaknil na Koroško, odkoder je nato prešel v Italijo in preživel begunska leta v taboriščih Treviso, Servigliano, Senigallia in Barletta. Angleži so mu iz Koroške vrnili sina Pavla, katerega pa komunisti kot tedanjega mladoletnika niso pobili, tako, da sedaj še s svojim bratom živi pri materi v domovini. Jubilar je pa ves čas v emigraciji s hčerko ga. Majdo ter živi z njenim možem arhitektom in slikarjem g. Volovškom in bo v prihodnjih tednih z njimi tudi odpotoval na Volovškovo novo službeno mesto v Mexico.

MAR DEL PLATA

Praznik slovenske pesmi

V soboto, dne 21. novembra, na predvečer praznika sv. Cecilije, zavetnice glasbe in pevcev ter patrone Mar del Plate obenem, je tukajšnji Slovenski pevski zbor s sodelovanjem pevskega zbora rojakov iz Buenos Airesa priredil svoj prvi javni koncert v dvorani zavoda Divino Rostro, v čigar korist je namenil vse prostovoljno darovane prispevke.

Domači pevski zbor je nastopil samo kot mešani zbor, gostje pa z ženskim, moškim in mešanim zborom.

V prvem delu koncerta je pevski zbor pod vodstvom g. Slavka Tršinarja zapel narodne oziroma ponarodele slovenske pesmi: Marko skače, Pojdem u Rute, Kje so tiste rožice, Po jezeru, Pozimi pa rožice ne cveto, Kako bom ljubil ter Moj očka ima konjča dva. Sledil je ženski zbor gostov z dvema pesmima: Sirota in Volaričevo Divja rožica in nato moški zbor, ki je zapel narodno pesem Urška, Vodopivčev O večni uri, Satternerjevo Pogled v nedolžno oko ter Hajdrihovo Jadransko morje.

V drugem delu je mešani zbor gostov zapel Vodopivčev Veselo družbo, Vilharjevo Slovo, Foersterjevo Planinsko, Venturinijevo Nocoj pa oh nocoj, Vodopivčeve Žabe ter Knezov zet, belokranjsko narodno Tri tičice ter v kaste-

Naši jubilaranti

K 70-letnemu življenjskemu jubileju mu toplo čestitamo in prosimo Boga, da bi mu naklonil še dolgo življenje.

JANEZ TRŠAN — 60-LETNIK

Janez Tršan, doma iz župnije Smlednik pri Kranju, sin družine 10 otrok, trdnega grunta, ki se je zrasel z zemljo, ni pa pozabil na kulturo svojega duha. Prav mlad je stopil v orlovske vrste, nato v organizacijo slovenskih fantov ter prvo preskušnjo za svoje prepiranje preстал v zaporih ob času Živkovičevega režima. Zato razumemo, da je ob nastopu komunizma, ki je kmalu začel begati ljudi tudi na Gorenjskem bil Janez tisti, ki je stopil v vrste protikomunističnih borcev v okolici Kranja. Kaj bi vam vedel povedati o težavah, ki so jih prestali gorenjski domobranci, tako oddaljeni od slovenskega središča, a zvesti pravi slovenski misli. Ob zlomu l. 1945 je tudi on odšel v begunstvo, ki ga je preživel v avstrijskih taboriščih, najprej v Pegezzu, nato v Spittalu, kjer je stanovitno delal v vrstah taboriščne KA. Po prihodu čez morje se je naselil v Argentini, delal nekaj časa pri malem podjetniku, sedaj pa si že skozi dolga leta v tovarni službi kruh. Postavil si je prijeten dom v Boulogne, pa še vedno ima čas in smisel zaskupne slovenske zadeve. Ko je na praznik Brezmadežne 8. decembra dopolnil svojih 60 let v zdravju, mu čestitamo k njegovemu jubileju ter stanovitnosti, ki jo je pokazal do današnjega dne.

Ilanšćimi pesem Adolfa Lune Sentido me voy. Pevski zbor iz Buenos Airesa je pel pod odličnim vodstvom g. Cirila Krena.

Končno sta oba zbora skupno zapela pod vodstvom g. Krena narodno Kje so tiste stezice, pod vodstvom g. Tršinarja pa Premrlovo Zdravico. Navzoče občinstvo je pevce za njihovo ubrano petje nagradilo po vsaki točki z navdušenim ploskanjem.

Koncerta so se udeležili poleg v Mar del Plati živečih Slovencev tudi rojaki iz bližnjega Miramarja ter daljnega Buenos Airesa, ki so skupno z argentinskimi gosti napolnili dvorano omenjenega zavoda.

Po končanem koncertu je bila v prostorih hotela DISO, last Slovenke ge. Emilije Kjuder-Zanichelijeve, prirejana večerja, katere so se poleg pevcev obeh zborov udeležili tudi številni rojaki iz Mar del Plate in Buenos Airesa. Ob tej priliki so bili izmenjani medsebojni pozdravi, pri čemer so vsi govorniki poveljevali našo lepo slovensko pesem ter bili edini v svojih zaključkih: dokler se bo v Argentini glasila slovenska pesem, toliko časa bodo ostali tu živeči Slovenci še narodno zavedni, ko bo pa slovenska pesem utihnila, ne bo več nobenega Slovenca Argentini. Želja vseh je zato bila, da bi slovenska pesem še dolgo družila vse v tej gostoljubni deželi bivajoče Slovence.

Vsak teden ena

NAŠA ZEMLJA

Marijan Jakopič

Med njive pot,
ob poti Bog
polje varuje,
z oračem se,
ko orje laz,
domače pomenjkuje.

Saj znanca sta
že dolgo let
kot rodna brata,
to grudo sveto,
drago prst,
rada imata.

Glej, dobra je,
dehteča vsa
kot prsi bele
in sladka kakor
dekljic smeh,
kot med čebele.

V njej klije znoj
in kmetov trud
bogato plenja.
Da blagoslov
On, ki nad njo
roke razpenja.

IVAN GORIŠEK — 60-LETNIK

Ivan Gorišek je štajarski rojak iz župnije Vojnik pri Celju, šestdeset let je dopolnil 9. decembra v krogu svoje družine v Barrio San Roque pri Moronu. Slovenci, ki se udeležujejo skupnega življenja ga

poznajo kot zakristana Slovenske kapele v Buenos Airesu od vseh začetkov, ko smo pričeli s slovensko službo božjo. Kdo bi popisal vse žrtve, ki jih na ta način daruje slovenski skupnosti, čeprav zadnje čase ni več tako trdnega zdravja, a se ne ustraši poti, ki jo je do zadnjih let moral ob slabem vremenu opravljati po vodi in blatu, a nikdar ni manjkal pri nedeljski maši, da vse pripravi za oltar. In koliko dni med tednom je ob selitvah in urejanju naše slovenske kapele žrtvoval skupaj z ženo Rozino. — Na to delo se je tudi on pripravil v vrstah fantovske katoliške organizacije, kjer je bil predsednik in kot tak važen odporni člen proti nemški in komunistični propagandi, zato se je l. 1941 moral umakniti v Ljubljano in l. 1945 odšel v begunstvo, ki ga je preživel v italijanskih taboriščih Monigo, Servigliano in Senigallia, kjer je vestno delal v družini in drugih taboriščnih organizacijah, posebej v KA.

Ob prihodu v Argentino je bil nekaj časa na posestvu v bližini Buenos Airesa, a po nekaj mesecih se je naselil v Moronu, kjer je dobil službo v „Tintoreria Morón“, katere si brez Goriška ne moremo misliti. Prosti čas, ki mu ostane, porabi poleg dela za kapelo, posebej za širjenje časopisov med rojaki v svojem okrožju in marsikomu more biti v tem zglede nesebične požrtvovalnosti.

Tudi njemu čestitamo k jubileju življenja in k delu, ki ga je opravil.

kakšnega predloga, tikajočega se obč. gospodarstva; če je govoril, je govoril in strupeno napadal dr. Korošca. Česar je bilo sram komunistov in socialistov, to je izbruhal eden njegovih tabantov iz vrst kršč. socialistov. To strašno sovražstvo je bilo, tudi vzrok, da ni postal dr. Korošec častni član jeseniške občine.

Nismo ga hoteli izpostaviti Stanovnikovi napadom in častno občanstvo, če ni sklenjeno soglasno, ne velja veliko. Soglasnosti pa ne bi bilo mogoče doseči. Sicer se mi pa zdi, da dr. Korošcu na tem častnem občanstvu ni bilo mnogo ležeče, ker so se mu takoj po vojni Jeseničani zamerili, ker niso mogli preprečiti, da bi bil na edinem shodu, ki ga je imel na Jesenicah, mogel govoriti, ne da bi ga socialisti motili. Pa v tistih časih je bilo na Jesenicah hudo. Rdeči so imeli takšno moč v tovarni, da so naše ljudi, ki se niso hoteli organizirati pri njih, metali iz tovarne. Pri prvih občinskih volitvah so dobili 13 mandatov, mi pa samo 11, liberalci 4 in nar. socialisti 4. Njih kandidat je bil izvoljen za župana, pa so bile potem volitve razveljavljene. Z g. Gabrovškom, ki je prišel l. 1919 za kaplana na Jesenice, se je pričelo počasno obračati na bolje. On je s svojim neustrašenim nastopom, brihtnostjo in močnatostjo ustrahoval te razgrajače. Dvignil je samozavest naših in rezultat se je pokazal pri naslednjih obč. volitvah. 13 mandatov naših in naš

župan. 11 komunističnih. Relativno večino pri državnozbornih volitvah smo pa vedno imeli.

Iz navedenega je razvidno, da Stanovnik ni bil nikdar važen strankin funkcionar, nosilec liste pa zato, ker smo ga smatrali za najbolj sposobnega na podlagi njegove izobrazbe.

Dr. Korošec ni šel nikdar na obisk v kakšno privatno hišo na Jesenicah. On je bil velik gospod, radovljiski mogotci so bili pač večkrat počaščeni z njegovim obiskom. Na Jesenicah se je ustavil samo v župnišču, od tam ga je pripeljal v Krekov dom tistočasni tajnik stranke, eden izmed kaplanov, kjer je povedal par stvari, potem smo se pa razšli. Da bi bil katerikoli obiskal dr. Aleša na domu, je za toliko verjetno, kot če bi kdo trdil, da ga je obiskal Perón.

Sodba o dr. Šmajdu se mi pa zdi odločno preostra oz. krivična. Vsak ima svoje napake in slabosti, kar pa Jurčec piše o njem more biti samo posledica premalega poznavanja. Poznal sem ga od obeh strani.

Sedaj pa še o knjigi. Ljudje pravijo, da se prijetno bere, ker ni tako učeno pisana kot Ljubljanski triptih.“

Tako o Alešu Stanovniku, pok. dr. Šmajdu in Jurčecovi knjigi g. Valentin Markež.

Jože Pokorn je bil komunistični minister pravosodja takrat, ko so poklali

11.000 domobrancev, in če vzamemo še Kocbeka, je bil vso „osvobodilno borbo“ v gozdu in potem visok funkcionar. O ravnatelju Remcu pa je zapisal Hrvat: „U svemu je bio pravi uzor svome narodu i sigurno je, da svaka slovenska majka, odgajajući svoju djecu može uprijeti prstom svetilji primjer pok. Remca.“ (Glas sv. Antuna 22. 3. 1955). Vem pa tudi, zlasti iz razgovorov, ki jih je imel dr. Korošec z mojim očetom, da je dr. Korošec Remca zelo visoko cenil.

Samo še eno stvar: Na str. 112 piše Jurčec: „Ivan Hribar se ni pomišljal v svojih spominih napisati domnevo, da je Evgen Lampe napravil samomor...“, pač pa je Ivan Hribar triindvajset let pozneje napravil, kar je menil, da bi moral biti konec njegovega nekdanjega političnega nasprotnika.“ Hribar si Lampetovega samomora ni izmislil. Takšno je bilo takrat v Ljubljani splošno mnenje, ki je prihajalo do izraza celo, ko je škof Jeglič blagoslavljal Lampetovo truplo. Hribarjev skok v Gruberjev kanal pa je pri 90-letnem starčku težko versko obsoditi. Svetniški škof Rožman je šel za Hribarjevimi pogrebom!

Bom končal. Danes omenjenih Jurčecovih spodsrljajev ne morem opravičevati s slabim spominom in pomanjkanjem virov. Škofu Rožmanu, proštu Kallanu, ravnatelju Remcu in Ivanu Hribarju pa slava!

PO ŠPORTNEM SVETU

V Zvezni rokometni ligi igra letos Rudar iz Trbovelj, ki je v osmih kolih zbral 10 točk in je na četrtem mestu. Moštvo Trbovelj nastopa v naslednji postavi: Marguč, Mrežar, Jelen, Bašič, Škrinjar, Kmetič, Ačkun, Dornik, Brodnik, Jekoš in Lopan.

Slovenski prvak v odbojki je moštvo Kanala, ki je v odločilni tekmi premagalo Bežigrad s 3:2 (14:16, 15:3, 15:8, 10:15, 15:8). Drugo mesto je zasedel Maribor, slede Žirovnica, Novo mesto, Bežigrad, Jesenice, Črnuče, Triglav (Kranj), Mežica, Slov. Bistrica.

Vestnik SFZ

METODIČNA NAVODILA II.

Za uspeh sta potrebna dva:

Učitelj, vaditelj ali pa trener, kakor je sedaj prilika med nami, naj bi imeli na športnem prostoru enak nastop. Odločen, vendar priazen. Ni bistvene važnosti, kakšna je začetna formacija športnikov — vrsta, polkrog ali svobodna skupina. Važno je, da so vsi točni, pripravljani na delo in da z zanimanjem čakajo na navodila trenerja.

Navodila naj bodo kratka in jasna. Nič ne sme biti dvomnega. Trener, ki nima daru za jasno razlago vaje, se mora v tem izuriti. Dolgovečnost pomeni na športnem igrišču najslabši metodični pojem.

Dejanja so zgovornejša od besed. Zelo dobro je, če je trener tudi sam v dobri formi, vzravan in čil. Priporočljivo je, da tudi sam vajo pokaže, da ima tudi sam veselje z odbojko, atletiko, plavanjem... Če je potemtakem tudi sam športnik v dejanjih (ne samo v besedah!), mu bo mladina še bolj zaupala in raje sledila.

Z izvajanjem vaj pa trener ne sme biti preveč hiter. Včasih je pravilneje, da dá nalogo in pusti športnike, da sami poskušajo in iščejo gibalno rešitev. Šele potem, ko so športniki preizkusili svoje ustvarjalne sposobnosti, je nastopil najugodnejši čas, da trener pokaže boljše rešitev.

Uspeh ni odvisen samo od trenerja, od njegovega znanja in njegovega prizadevanja, temveč prav tako tudi od učenca. Če je ta ukazeljen in navdušen za šport in če se zanima za vaje in treniranje, če se sam rad in prostovoljno odpoveduje vsemu, kar škoduje uspehu, tedaj bosta imela oba veselje z delom, trener in športnik.

Blagor športnikom, ki imajo trenerje, ki znajo vzbuditi zanimanje za svojo stroko! Zanimanje vodi do aktivnosti v obliki študija in vaje, do znanja in zmogljivosti — in že se javljajo vidni sadovi v obliki uspehov. Naprej gre samo.

Navdušenje, ki ga nosijo v srcu tisti mladi ljudje, ki so poklicani za vidnejša dejanja, bi lahko primerjali z dobrim vetrom, ki je napel jadra; trener ima samo še vlogo krmarja.

V nedeljo dne 13. decembra ob 6

popoldne bo na Slovenski pristavi v Moronu (Castelarju) igra s petjem

„Mala pevka“

Rojaki vabljeni v obilnem številu!

PROSLAVA

BREZMADEŽNE

Sobota, 12. decembra ob 19

Slovenska hiša

Dekleta in fantje vabljeni!

SDO — SFZ

II. LAHKOATLETSKI TURNIR

V LANUSU

Vsaka športna prireditev ima svoj pomen, če je poleg dobre udeležbe tudi po uspehih vidna in značilna.

Če si po tem reku ogledamo naš II. lahkoatletski turnir, bomo prišli do sledečih zaključkov:

1. število nastopajočih oz. tekmovalcev je manjše, kot v prvem.

2. nastopala sta samo dva odseka.

3. disciplina med tekmovalci je bila na višini. — Publika!

4. organizacija v varnostnem smislu je bila neučinkovita.

5. ni priporočljivo poslati športnika na tekmo, če preje ni niti poizkusil par skokov ali tekov v panogi, v kateri bo tekmoval.

Poleg tega pa lahko vidimo sledeče dobre pojave:

1. tekmovalci, ki so nastopili na prejšnjem turnirju, so vsi izboljšali rezultate.

2. vidno se je zaokrožilo število športnikov, ki se res zanimajo za lahkoatletiko. Dokazali so to od I. turnirja.

3. tekmovalci niso samo vedno isti „že tako znani“.

4. potreba po strokovnem treniranju (parque Chacabuco, Club San Lorenzo). Želja, da bi bili taki turnirji vsaj trikrat na leto.

Razvidno je, da se med mladino čuti potreba po dobro usmerjeni in pametni telesni vzgoji. Kot smo že velikokrat omenili, bi si morali poskrbeti profesorji in profesorice za telesno vzgojo.

Tudi boljša igrišča in higienske naprave kakor prhe in umivalnice, katere tako nujno potrebujemo po vsaki športni prireditvi.

Vse to se mora rešiti v najkrajši bodočnosti, ali pa bomo začuden gledali, kako naša slovenska mladina zahaja v tuje klube, kjer pa bo imela vse naprave in potreščine po zelo nizki ceni.

OBVESTILA

Sestanek zaupnikov SLS bo v nedeljo, 13. decembra v Slovenski hiši. Začetek bo točno ob enajsti uri zaradi obširnega dnevnega reda. Tiste, ki so doslej redno dobivali vabila za zaupniške sestanke, prosimo, da se ga udeležijo, če tudi zanj morebiti ne bi pravočasno dobili vabila.

Proslava Brezmadežne, ki jo pripravljajo dekleta in fantje, bo v soboto, 12. decembra ob 19 v Slovenski hiši. Spored: skupna sv. maša, nato proslava.

Šolski izlet vseh slovenskih tečajev bo v nedeljo, 20. decembra v González Catán, kjer bo tudi skupna sv. maša in sv. obhajilo za sklep šolskega leta. Zberemo se ob 9. Vsi tečajji lepo vabljeni.

Počitniška kolonija. Lepo prosimo, če bi izročili za prijavitelne otroke čimprej v Dušnopastirski pisarni ves ostali znesek (2.800 pesov), ki ga potrebuje č. g. dr. Hanzelč za pravočasen nakup in ureditev raznih stvari. Tudi je bolje, da ne oddajate denarja šele na kolodvoru, ker je potrebno, da se spremljevalke po-

SLOVENSKI DOM V SAN MARTINU

bo imel v nedeljo, 27. decembra 1964, popoldne ob 17

III. PEVSKO GLASBENO PRIREDITEV

v dvorani kolegija „Sagrado Corazón“, Córdoba 124 (nasproti doma)

Na sporedu je petje Slovenskega pevskega zbora iz San Martina, okteta sanmartinskega odseka SFZ, solistov od spremljavi na klavirju in na kitaro ter petje mladinskega zbora; nastop že znanega sanmartinskega mladinskega orkestra; dvo- in štiriročno igranje na klavirju ter nastop harmonikarske šole

Vstopnice po 40, 30 in 10 pesov

HOTEL TIROL

(bivši hotel „Primavera“)

vam nudi lepe sobe s kopalnico, centralno kurjavo, garažo

MAKS in ZORA RANČNIK

MAR DEL PLATA

Mitre 2024 T. E. 2-8425

Hotel je odprt vse leto

Dr. FRANC KNAVS

ODVETNIK

Avda. de Mayo 560/II T. E. 33-2486 (Escribanía Zavala) 30-0067

Capital Federal

JAVNI NOTAR

Francisco Raúl Cascante

Escribano Público

Pta. baja, ofic. 2

Cangallo 1642

T. E. 35-8827 Buenos Aires

CADETE

o EMPLEADO

para negocio

SE NECESITA

J. B. Alberdi 7200

Capital Federal

T. E. 68-2475

svete takoj otrokom, ne pa sprejemanju denarja. Prav tako je nevarno prenašati večjo vsoto denarja. Če bi kak otrok npr. zaradi nenadne bolezni ne mogel odpotovati, dobi ta znesek vrnjen.

Zaključna šolska proslava v Carapachayu bo v nedeljo, 13. decembra ob 17.30 v Slovenskem domu.

SDO in SFZ San Justo vabita svoje člane, ter naraščajnice in naraščajnike na „prijeten popoldan“, ki ga organizaciji prirejata v nedeljo, 13. decembra, ob 16.30 v prostorih našega doma.

Sestanek mladenc sanmartinskega krožka SDO bo v soboto, 19. dec. ob 17 v prostorih doma v San Martinu.

Zahvala

SDO

SFZ

Pred kratkim sta mladinski organizaciji sprejeli vsoto 5000 pesov. Denar je poslal

č. g. BORIS KOMAN

iz Mar del Plate, kateremu se iz vsega srca zahvaljujemo.

Ob tem čutimo, da pri delu, ki ga v neugodnih okoliščinah vršita organizaciji, nismo ostali sami.

Ta denar bo uporabljen za ureditev skupnega mladinskega zemljišča na Pristavi.

Bog plačaj g. Komanu!

Odbora mladinskih organizacij

NAŠI MLADINI

20

VERIŽICA

Tudi Tina je šla letos k sveti birmi. Botra ji je pa to priliko kupila to in ono, a najbolj je bila Tina vesela zlate verižice z obeskom. Komaj je čakala, da ji jo botra obesila okrog vratu. Potem pa se je ogledovala v zrcalu: „Hm! Kako lepo mi pristoja!“

Ko sta se peljali z botro ploči Floresu, je botra vprašala:

„Veš, zakaj sem ti kupila verižico s križcem?“

Tina v zadregi: „Menda je taka navada!“

„Res je taka navada. Žal le, da te navade nihče nikomur ne razloži. Sveti krst te je prerodil v božjega otroka. Sveta birma te pa utrjuje v pravi veri. Lahko bi rekli: sveta birma te še tesneje poveže z Bogom in sveto Cerkvijo. Zato verižico in križ na njej!“

Naj ti to me bo samo okrask, s katerim se navadno ljudje kitijo, marveč resnično znamenje pravega katoličana!

Mirko Kunčič

SVETI NIKOLAJ

Našo dečico je osrečil sveti Nikolaj: polno vrečko lepih ji reči je prinesel naskrivaj...

Ej, ta dečica! —

Lička so ji zardela, kakor da je v belo mlečke pala rdeča vrtna roža, kakor da so v jasnem zavilju križem — krazem zavihrali živi makovi cvetovi...

Ej, ta dečica naša!

Nič ne vpraša, kje naj Nikolaj dobó — le dovolj naj bo za želodčke, in zadosti sladka paša!

Počitnice

„Kaj počenjaš sedaj, ko nimaš polka?“

„Nič! Kaj naj bi? Počitnice so!“ se je samozadovoljno smehljaj Andrej.

„Hm! Že res, da so počitnice. Samo vedeti moraš, da počitnice niso brezde-

lje, marveč samo sprememba dela. In pa: stoječa voda se usmradi. Nečesa pametnega se boš le moral lotiti!“

Andrej ni vedel, kaj bi. Pa sem mu svetoval, naj si uredi knjižnico.

„Knjižnico? Saj nimam nič knjig!“

„Kako da ne? Imaš „Našo besedo“ in „Katekizem“ iz slovenskega tečaja. Vem, da bereš „Božje stezice“. Uredi jih po letnikih in daj vsak letnik v posebno mapo. Le kar začni z delom in čudil se boš, koliko knjig boš spravil na dan. Treba je pač začeti in potem — vztrajati!“

Fran Milčinski

Dva brata

(Pravljica — Nadaljevanje)

Zlatolas ni maral ne okrepčila, ne odpčitka. Le izpraševati je hitel, kod gre pot na oni svet. Drugega mu ni bilo mar.

Puščavnik ga je poslušal in mladi kralj se mu je smilil. Odgovoril je, da sam ne ve poti. Ima pa nešteto družino, ki križem preletava gore in morja. Zažvižgal je na drobno piščal in bučalo in klicalo je po vrhah. In od vseh strani so se zgrinjali ptiči, od orla do stržka vsi. Ali zastoj je bilo vprašanje; o drugem svetu so že čuli glas, poti pa vanj ni poznal ne eden.

Obupaval je Zlatolas. Puščavnik pa ga je z blago besedo poslal naprej. Čez devet planin in devet planot na divji vrh, h gospodarju vseh vetrov. Spre-

ljali so ga ptiči. Huda je bila pot. Zmagal jo je in prišel do tretjega puščavnika.

Ta puščavnik je bil star, da mu je mah rasel po glavi. Brada mu je segala do tal. Že sedemdeset let ni videl človeškega lica. Prijazno je poslušal Zlatolasa, potem je zažvižgal vetrovom.

Ni trajalo dolgo, pritulil je ledeni Sever. Mršav je bil in po licu in rokah razpraskan, ker je prevlekel vsak grm, vsak trn. Ogrl si je mrzle ude in si zmil kri. Potem ga je vprašal puščavnik, ali pozna pot, ki gre na drugi svet.

Sever je mislil in mislil; zmajal z glavou: ta pot mu je bila tuja.

Pritepla sta se za njim vedri Vzhodnik in mokri Zahodnik. Kričala in pričkala sta se, kdo več zmore. O poti na drugi svet pa ni vedel ne ta, ne drugi.

Le Juga še ni bilo. Čakali so ga tri dni in tri noči, da je prisopil rdečega lica, žarečih oči, ovenčan z vinsko trto. Puščavnik ga je vprašal, odkod tako kasno in židane volje. Juga je odgovoril: „Na drugem svetu sem bil. Mlada kraljica se tam mozi. Prvi mož ji je umrl. Zalovala ga je leto in dan in se bridko jokala. Sedaj so jo prisilili ministri in generali, da si vzame drugega. Čez tri dni bo poroka.“

„Kralj je vztrepetal. Povedal je Jugu, kdo da je. In še ga je vprašal, kako daleč je na drugi svet.“

„Tri dni in tri noči zame,“ je rekel Juga, „trikrat leto in dan zate.“

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare

Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración:

Ramón Falcón 4158, Buenos Aires

T. E. 69-9503

Argentina

CORREO ARGENTINO Central B

FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 817.086

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1964: za Argentino \$ 800,—; za Severno Ameriko in Kanado 7 dolarjev, za pošiljanje z letalsko pošto 12 dolarjev.

Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Bs. Aires. T. E. 33-7213

Tečaj valut v menjalnicah v Bs. Airesu v ponedeljek, 7. dec. Prodajna cena:

1 USA dolar	m\$ 150,20
1 angleški funt	423,—
100 italijanskih lir	24,50
100 avstr. šilingov	582,—
100 nemških mark	3.820,—

Recreo „Europa“ de Rovtar y Rovtar Hnos., Río Carapachay, Tigre, T. E.: 749-0589, na razpolago tudi Slovcem.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno novico, da je po dolgi in hudi bolezni dne 1. decembra 1964 umrl v 69. letu starosti naš oče, stari oče, tast in svak, gospod

Jože Stariha

Naj dobri Bog obilno poplača vse njegovo trpljenje.

Žalujoči:

Božo, sin; Marjeta, snaha; Miha, Marjeta, Marjanca in Andrej, vnuki; svakinja Lina Zajc z možem Janezom in ostalo sorodstvo

Buenos Aires, 1. decembra 1964.

Sporočamo žalostno vest, da nas je v ponedeljek, 30. novembra 1964, nenadoma zapustila naša draga in dobra hčerka, sestra, svakinja in teta, gospodična

Neda Černič

Pokopali smo jo dne 1. decembra na pokopališču v San Martinu, kjer sedaj njeno truplo počiva poleg našega ljubega, pokojnega očeta.

Iskreno se zahvaljujemo č. g. župniku Gregoriju Maliju za vodstvo pogreba, za globoke tolažilne besede, ki jih je spregovoril ob grobu in za sveto mašo, ki jo je 6. decembra zanj daroval. Prav tako se iskreno zahvaljujemo vsem darovalcem cvetja, vsem, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti in ki so nam izrazili svoje sočustvovanje

Prosimo, molite za našo drago Nedo.

Žalujoči:

Martina, mati; Breda, Peter, Janez, sestra in brata v imenu vsega sorodstva

Villa Ballester, Ljubljana, Metlika, 1. decembra 1964.

„Preljubi Jug,“ je prosil kralj, „daj, ponesi me na drugi svet!“

Zasmilil se je Jugu in je odgovoril: „Zakaj ne, če dovoli gospodar.“

Puščavnik je privolil in je še rekel: „Le požuri se, Jug, moj sinko, da prideš še pravi čas!“

Jug je vzel kralja pod svoj plašč. Vzdignila sta se in kralj ni videl nič, ni slišal nič, tako hitro sta letela.

PISAN DROBIŽ

Številnica

14, 9 — 2, 1, 10, 11, 4, 9 — 3, 11 — 5, 2, 6, 9, 7, 15 — 11, 10, 9 — 17, 15, 8, 10, 16, 11 — 12, 11, 16 — 3, 11 — 13, 11!

Ključ za rešitev številnice:

1, 2, 3 — najvišje bitje
4, 5, 6, 7 — zakrament
8, 9, 10, 11, 12 — možko ime
11, 13, 14, 15, 12, 7 — cerkvena doba
1, 6, 15, 17, 11 — eden izmed glavnih grehov

Skril pregovor

Kad, bor, pišče, stan, gaj, del!
Črtaj v vsaki besedi po eno črko. Preostale črke dajo pregovor. Rešitev ugank v prihodnji številki.

REŠENE UGANKE IZ 19. ŠTEVILKE

Pravilo za življenje. Iz vstavljenih črk dobiš: Moli in delaj! — Adventna prošnja: Vi oblaki ga rosite, ali zemlja naj ga da!